

ኮሮና ቫይረስን አቸካይቪን

ኣብ ሆስፒታላት አቸካይቪን ኮሮናን ኣብ ሓዲ ምርጫ እዩ ሕክምና ዝግበረሉ ዘሎ፡ ስለዚ ኣብዘን ምርጫታት እዚአን ኣብ ብዙሕ ሆስፒታላት ጻዕቂ ስራሕ ክህሉ እዩ። እንተኾነ ግና ኩላትኩም አቸካይቪ ዘለኩም ኣድላዩ ሓገዝ ንኹግበረልኩም ቀዳምነት ከምዝወሃቡኩም፡ ወረቆት መውጽኢ ኣፋውስ(resept) ከምዝሕዱሰልኩምን ወዘተ ክትተኣማመኑ ትኽእሉ ኢኹም።

ኣብ ኦስሎ ኣብ ሆስፒታል ኡለቮል ዝርከብ ፖሊክሊኒክ ፍወሳ ረኽቦታት(Infeksjonsmedisinsk poliklinikk) ንተሓከምቲ አቸካይቪ ንምክትታል ናይ ገዛእ ርእሶም ኣሰራርሓ ኣተኣታትዮም ኣለዉ። . HivNorge ምዚ ፖሊክሊኒክ ብቐጻሊ ንራኹብ ኣለና [ብዛዕባ ናቶም ኣሰራርሓ ክኣ ኣብ ውብሳይታትና](#) (gjeldende rutiner på våre websider) ሓበሬታ ነውጽኡ ኢና።

ኣብዚ ቐረባ ግዜ አቸካይቪ ከምዘለኩም ዝፈለግኩም ሰባት ውጽኢታት መርመራ ምስ መጻ ኣብ ኡለቮል ሆስፒታል ንቡር ምክትታል ክግበረልኩም እዩ።

መብዛሕትኦም አቸካይቪ ዘለዎም ሰባት ካልኦሕ ሕማማት ዘይብሎም ብቐፅ ፍወሳ ዝግበረሎም ስለዝኾኑ ኮቪድ-19 እንተደኣ ሓዘዎም ድልዱል ዝኾነ ናይ ምክልኻል ዓቕሚ ዘለዎም ሰባት እዮም።

ካብቶም አቸካይቪ ዘለዎም ሰባት ንነዊሕ ግዜ ትሑት CD4 ዘለዎም ውሑዳት እዮም፡ እዚኦም ትሑት ናይ ምክልኻል ዓቕሚ ክህልዎም ስለዝኾኑ ንረኽቦታት ስርዓተ-ምስትንፋስ ዝያዳ ዝተቐልዑ ክኾኑ ይኽእሉ እዮም። አቸካይቪ ዘለዎም ሰባት ኮሮናቫይረስ ክሕዘም ዘሎ ተኽእሎታት ወይ ከቢድ ሕማም ክሓሙ ዘሎ ተኽእሎታት ዝተዛየዱ ድዩ ዝብል ሕቶታት ይመዳና ኣሎ HivNorge። ካብ ሓላፊ ምርጫ ፍወሳ ረኽቦታት ኡለቮል እዚ ዝስዕብ መልሲ መጺኡና ኣሎ፡

ዕለት 17.3.20 ብዘለና ሓበሬታ አቸካይቪ ዘለዎ ሰብ ኮቪድ-19 ከቢድ ሕማም ከሕምሞ ዘሎ ተኽእሎታት የዛይዱ እዩ ዝብል ሓበሬታ የለን።

ሃገራዊ ቤተ-ጽሕፈት ፖዳናት ጥዕና(Helsedirektoratet) ዕለት 23 መጋቢት ብዛዕባ ንሕማም ኮሮና ብፍሉይ ዝተዛየዱ ተነካኻነት ዘለዎም ሰባት ዘለዎም ሓበሬታ ኣሓዲሶም፡ ንሱ ድማ ዝተዳኸመ ሰውነታዊ ናይ ምክልኻል ዓቕሚ ዘለዎም ሰባት የጠቓልል እዩ ዝብል እዩ ኢሩ። እዚ ድማ ንመብዛሕትኦም አቸካይቪ ዘለዎምን ንነዊሕ ግዜ ትሑት CD4 ዘለዎምን የጠቓልል።

[\(De andre definerte risikogrupperne\)](#)ካልኦት ኮሮና እንተሓዘዎም ከም ተነካኻቲ ዝቐጸሩ ሰባት ድማ ልዑል ዕድመ ዘለዎም፡ ካልኦ ሕዳር ሕማም ዘለዎም ከም ሕማማት ልብን ሰራውር ደምን፡ ሕዳር ሕማም ሳንቡኡ፡መንሸሮ፡ልዑል ጸቕጢ ደም፡ ልዑል ሚዛን ዘለዎምን ሸጋራ ዝስሕቡን እዮም።

ብፍላይ ናትካ CD4 ትሑቲ እንተደኣ ሃልዩ ከምኡውን ካልኦት ከበድቲ ሕማማት እንተደኣ ሃልዩምኻ [ምኽርታት ሰብ-ስልጣን ብጥብቁ ክትከታተሎም ብጣዕሚ ኣገዳሲ እዩ።\(er det særlig viktig at du følger rådene fra myndighetene ekstra nøye.\)](#) ኣብ ውሑስ ኣከባቢ ኣብ ገዛኻ ምግላል፡ ኣድላዩ ክሳብ ዘይኮነ ካብ ገዛኻ ዘይምውጻእ፡ ሰብ ኣብ ዝእከበሉ ዘይምኻድን ካልኦት ሰባት ዘይምርኻብን ዝሓሸ ክኹውን ይኽእል እዩ።

ጌና ሕጂ ውን ብዙሕ ብርግጽ ዘንይፈልጦ ነገራት እዩ ዘሎ። ተካል ህዝባዊ ጥዕና(Folkehelseinstituttet) [ኣብ ርእሱ ዝኾነላ ገጽ ብዛዕባ ብፍሉይ ተነካኻቲ ዝኾኑ ፖድላታት ብቐጻሊ ዝሕደስ ሓበሬታ ኣለዎም።\(egen side med informasjon om spesielle risikogrupper som stadig oppdateres.\)](#)

[IAS \(The International AIDS Society\)](#) ዕለት 3 ሚያዝያ ብኢንተርኔት ሰሚናር አካደዶም፡ አብኡ ድማ ኣህጉራዊ ማሕበር ጥዕና ብዛዕባ ኣቸኣይቪን ኮሮና ቫይረስን ደሊቦም ዘለዉ ተመኩሮታት ኣቕሪቡም።

ክሳብ ሕጂ ብኮቪድ-19 ዝሓመሙ ኣቸኣይቪ ዘለዎም ሰባት ብተዛማዲ ውሑዳት እዮም(ኣብ ዓለም ምሉእ)። ውሑዳት ስለዘኾኑ እዩ ድማ ኣቸኣይቪን ኮቪድ-19ን ብሓንሳብ ፍሉይ መጽናዕቲ ዘይተገበረሎም ዘሎ፡ እንተኾነ ግና ክሳብ ሕጂ ደሊብናዮም ዘለና ተመኩሮታት እዚ ዝስዕብ የርእየና ኣሎ፡

- ብዘየገድስ ቁጽሪ CD4 ኣቸኣይቪ ንበይኑ ክትመውት ወይ ብኮቪድ-19 ክብድ ዝበለ ሕማም ንክሕዘካ ዘሎ ተኸእሎ ኣየዛይዶን እዩ።
- ዝተዳኸመ ናይ ምክልኻል ዓቕሚ ምስዝህልወካ ክሕዘካ ዘሎ ተኸእሎ የዛይዶ እዩ፡ እንተኾነ ግና ከቢድ ሕማም ወይ ሞት ከጋጥም ዘሎ ተኸእሎ ግን ኣየዛይዶን እዩ። [CD4 ትሕቲ 200 ዝተዓቀነሎም ሰባት እቲ ቫይረስ ከይሓልፎም ዝያዳ ጥንቅቅታት ብምግባር ብጥብቁ ነቶም ንምክልኻል ዝገበሩ ስጉምታት ክከታተሉዎም ንመኽሮም።](#) ([anbefales å være ekstra nøye med tiltak for å unngå smitte.](#))
- ኣቸኣይቪ ንበይኑ ኮቪድ-19 ከቢድ ሕማም ከሕምመካ ዘሎ ተኸእሎ ኣየዛይዶን እዩ፡እንተኾነ ግና ገሊኦም ሰባት ኣቸኣይቪ ካብ ዝሕዘም ነዊሕ ግዜ ዝገበሩ ነቶም ተኸእሎታት ከዛይዶም ዝኸኸል ረቛሒታት ኣለዎም። እዚ ብፍላይ ኣይድስ ዘሕለፉ ሰባት ይምልከት፡ ከምኡውን ብምኽንያት ኣይድስ ኒሞደንያ ወይ ካልእ ሕማም ሳንቡኦ ሒዞም ዝፈልጥ ይምልከት።

ተመኩሮታት ኣህጉራዊ ማሕበር ጥዕና ምስ ምኽርታት ሰብ-ስልጣን ኖርወይ ተዛመድቲ እዮም።[እቲ ሰሚናር ብምሉኡ ኣብዚ ክትርእዮ ትኸኸል ኢኻ።](#)([Her kan du se seminaret i sin helhet.](#)) እቲ ሰሚናር ብእንግሊዘኛ እዩ ተኸይዱ።

ዘይትደሊ እንተኾይንካ ንወሃቢ ስራሕካ ወይ ካልኣት ብዛዕባ ተኸእሎታት ምትሕልፋ ክዘረብ ከሎ ኣቸኣይቪ ከምዘለካ ምንጋር ኣድላዩ ኣይኮነን።

[ኣብዚ ትካል ህዝባዊ ጥዕና ንህዝቢ ዝህቦ ሓፊ ሻዊ ምኽርታትን ብዛዕባ ኣብ ኖርወይ ዘሎ ኩነታትን ዝተሓደሰ ሓበሬታ ከተንብብ ትኸኸል ኢኻ።](#)([Her kan du lese om Folkehelseinstituttets generelle råd til befolkningen og oppdatert informasjon om situasjonen i Norge.](#))

ረስኒ እንተደኣ ሒዞካ ወይ ናይ ስርዓተ-ምስትንፋስ ሽግራት ኣጋጢሙካ ንቀዋሚ ሓኪምካ ተወኪስካ ምናልባሽ ሒዞካ ከይከውን ክምርምረካ ሕተቶ። ምስ ሓኪምካ ኣቐዲምካ ከይተቋጸርካ ኣብ ሕክምና ብኣካል ክትርከብ የብልካን፡ ምእንታን ኣቐዲሞም ከይመሓለፍ ስጉምታት ኣተኣታትዮም ክጸንሑ። ምሽትን ቀዳመ ሰንበትን ድማ ንሕክምና ህጹጽ ረድኤት(legevakt) ክትውከሶም ትኸኸል ኢኻ።

ፍወሳ ኮሮና ቫይረስ ብኣፋውስ ኣቸኣይቪ

ኮቪድ-19 ብኣፋውስ ኣቸኣይቪ ክፍወስ ፈተናታት ይካይድ ኣሎ። እቶም ሕጂ ዝጥቀሙሎም ዘለዉ ኣፋውስ ኣቸኣይቪ ናይ ቀደም ኮሮና ሎሚ ኣብ ፍወሳ ኣቸኣይቪ ኣይጥቀሙሎምን እዮም ዘለዉ። ብዘየገድስ እዚ ንቀረብ ኣቸኣይቪ ዘለዎም ሰባት ዝወስዱዎ ኣፋውስ ከምዘይጸልዎ ሰብ-ስልጣን ጥዕና ኣረጋጋጽምልና ኣለዉ።

ኣቸኣይቪ ዘለዎም ሰባት ብምኽንያት ዝወስዱዎ ኣፋውስ ረኽሲ ኮቪድ-19 ክሕዘም ኣይክእልን እዩ ወይ እዚ ቫይረስ ንካልኣት ሰባት ከመሓለልፉ ኣይክእሉን እዮም ዝብል ሓበሬታ ውን የለን።

ክታበት ኒሞንያ

ብባክተርያ ኒሞንያ ዝኾሰት ኒሞንያ ሳንቡኦ ንምክልኻል ዝወሃብ ክታበት ኒሞንያ ብዙሕ ኣተኩሮ ክወሃቦ ጸኒሑ ኣሎ። ምስ ኮሮና ቫይረስ ዝኾነ ምትሕሓዝ የብሉን፡ እንተኾነ ግና ከም ተነካኻቲ ዝቐጸሩ ሰባት እዚ ክወስዱ ም ከተባብዑዎም ጸኒሑም ኣለዉ፡ ምእንታን ስርዓተ ሕክምና ኣብዚ እዋን እዚ ሓገዝ ክኾኖ።

ሓኪም ፍወሳ ረኽሰታት ንኩሎም ኣቸኣይቪ ዘለዎም ሰባት መጀመርታ ቁጽጽር ክገብረሎም ከሎ ክታበት-ኒሞንያ ደወሃቦም እዩ። ስለዚ መብዛሕትኦም ደወሃቦም እዩ ማለት እዩ። ሕጂ ክታበት ውሒዱ ስለዘሎ ነቶም ኣቐዲሙ ዘይተዋህቦምን እቶም ኒሞንያ እንተደኣ ሒዙዎም ከቢድ ሕማም ክሓሙ ልዑል ተኸእሎታት ዘለዎምን ጥራሕ እዩ ዝወሃብ ዘሎ።

ኣብ ኡለቮል ዝርከብ ፕሊክሊኒክ ፍወሳ ረኽሰታት ንኩሎም ኣቐዲሙ ዘይተዋህቦም ልዕሊ 65 ዓመት ዝዕድሚኦም ተሓክምቱ እዚ ክታበት ደህቦም ኣሎ።